

Høringsuttalelse 21/2176

Senderdrift Brannfjell - høringsuttalelse til 21-2176 forslag til endring i forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Senderdrift Brannfjell (SDB) drifter et senderanlegg for FM på Brannfjell og eies av de fire gjenværende anleggskonsesjonærene på FM i Oslo: radiOrakel (FM 99,3), Radio Riks Oslo (FM 101,1), Radio America Latina (FM 105,8) og Kanal 7 (FM 107,7). Gjennom SDB kommer 11 lokalradioer på FM seg på lufta.

Pr 2020 er lytting til lokalradio på FM dobbelt så stort som lytting via DAB, og SDB representerer anslagsvis et daglig lyttertall på godt over 30 000.

FM-radio i Norge er vedtatt avviklet

Verden endrer seg og teknologien også. Folk finner nye måter å kommunisere på.

De aller fleste innen radiobransjen forholder seg til tekniske nyvinninger med optimisme og nysgjerrighet, uten at vi nødvendigvis vil kaste fungerende teknologi på skraphaugen av den grunn. På mange områder fungerer analoge og digitale løsninger godt sammen, som f.eks. de fleste aviser som i dag har ulike digitale plattformer som supplement til papirutgaven sin.

På samme måte har store deler av lokalradiobransjen sett frem til at DAB og andre digitale løsninger skulle bli et supplement til FM-radio.

Dette har enkelte aktører og våre politikere ikke 'hatt tid til' å vente på – radio skal digitaliseres, det skal skje raskt og det har vært uaktuelt å overlate valg av plattform til aktører og lyttere. Norge skal som eneste land i verden avvikle FM-radio og tvangsinnføre DAB som hovedplattform for radio.

Diskriminerende betingelser

Kulturdepartementet skriver i sitt høringsnotat at «Lokalradio er en viktig bidragsyter til mediemangfoldet i Norge.» Det er vi enige i!

For at vi skal kunne fortsette å være en del av mangfoldet trenger vi forutsigbarhet og trygge økonomiske rammer. Da er det viktig å ta Medietilsynets rapport «FM etter 2021» på alvor, en rapport som viser at mesteparten av inntektene til lokalradioene fremdeles kommer fra FM-driften.

Dette er til tross for at lokalradio på FM er underlagt mye strengere restriksjoner enn DAB:

Lokalradio på DAB er uten krav til lokalprodusert innhold. Lokalradio på DAB er uten inntektsbegrensninger. Lokalradio på DAB kan fritt selge reklame. Lokalradio på DAB har fått konsesjoner ut 2031. Lokalradio på DAB kan sam- og videresende innhold.

For lokalradio på FM gjelder helt andre vilkår: Vi må produsere innholdet selv. Vi får ikke ha sam- eller videresendinger. Våre konsesjoner løper ut 2026.

For de av oss som holder til i en av de større byene, de såkalte slukkeområdene, gjelder enda strengere begrensninger: Vi får ikke selge reklame. Vi har et inntektstak på 135 000 kr pr år (flere av oss betaler mer enn dette bare i lisenspenger til TONO og Gramo).

Vilkårene er dårlige, og FM vedtatt avviklet. For nisjeradioene, som allerede sliter med å skaffe nok finansiering til å drive forsvarlig på FM, er det helt katastrofalt å bli tvunget over til DAB som vil være mye dyrere i drift i mange år fremover.

Da blir det provoserende å lese hva Kulturdepartementet skriver: «Det bærende hensyn for forlengelsen er å bidra til et fortsatt lokalt mediemangfold. Dette hensynet må imidlertid avveies mot at forlengelsen ikke skal bli et forsinkende element i digitaliseringsprosessen.»

At en på denne måten kan påstå å arbeide for å sikre mediemangfold er ren svada. Vi krever derfor levelige vilkår på FM de siste årene slik at vi kan skaffe oss et økonomisk grunnlag for digitaliseringen vi er pålagt!

Våre forslag til endringer i forskriften

Det største problemet for lokalradio, ikke bare for analog FM-radio, men lokalradio i sin alminnelighet, er skjevfordelingen av offentlig støtte. Av den samlede mediestøtten de siste 4 årene mottok lokalradioer 5 % og 94 % gikk til aviser. Likevel kjører Regjeringen på for å tvinge digitaliseringsprosessen igjennom uten tilstrekkelig økonomisk kompensasjon.

Lokalradio er redaktørstyrte medier på lik linje med norske aviser. Vi er forpliktet til å følge Vær varsom-plakaten og sikre journalistisk og redaksjonell kvalitet på innholdet. Som nevnt innledningsvis er mange aviser nå som mediehus å regne, med innhold distribuert på en rekke ulike plattformer. En avis er ikke lenger bare en publikasjon på tynt papir, men også TV, nettsider, podcast og ja, du har kanskje glettet det: radio.

Forslag til endring av § 1 i Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

Vårt fremste forslag er derfor dette: Kulturdepartementet må endre § 1 i «Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier» slik at siste ledd lyder:

«Tilskudd etter denne forskriften kan gis til nyhets- og aktualitetsmedier på alle publiseringsplattformer, jf. kringkastingsloven § 1-1.»

Forslaget er først og fremst et svar på de utfordringer vi som FM-radio står overfor. Mulighet til å motta såkalt «pressestøtte» vil for mange av oss løse utfordringene med å digitalisere driften.

Forslag til ny § 1-4 i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Kulturdepartementet foreslår en ny § 1-4. Vi er uenige i at FM-nettet bør avvikles ved tvang og mener at det fremdeles bør være mulig å søke og få konsesjon for FM-radio. Vi foreslår derfor følgende formulering:

«Medietilsynet kan gi konsesjon til drift av riksdekkende fjernsyn, riksdekkende analog og digital radio og drift av radio på lang- og mellombølge. Konsesjon skal være tidsavgrenset. Det kan settes vilkår for konsesjon, f.eks. forbud mot utbytte, men ikke settes begrensninger på inntekter eller etableres forbud mot reklame og sponsorer.»

Forslag til § 7-1 i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Kulturdepartementet foreslår at § 7-1 får nye tredje og fjerde ledd med krav til vurderinger Medietilsynet må gjøre ved konsesjonstildeling. Vi mener § 7-1 slik den står i dag dekker behovet og er uenige i at den trengs endret.

Forslag til § 7-2 i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Kulturdepartementet foreslår å oppheve dette punktet, som i dag dreier seg om ulike konsesjonstyper for «alminnelig lokalradio», «døgnkontinuerlig lokalradio» og «nisjeradio».

Vi mener det er nødvendig med et skille på kommersiell og ikke-kommersiell drift, men at dette kan oppnås ved endringer i Medietilsynets rapporteringsverktøy for lokalradio. Vi støtter derfor at punktet fjernes.

Forslag til § 7-4 første ledd i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Kulturdepartementet foreslår å fjerne muligheten som første ledd gir til nye konsesjoner i slukkeområdene. Vi er uenige i dette og foreslår følgende formulering:

«Medietilsynet behandler nye søknader om konsesjon til analog lokalkringkasting på sendernet der det er ledig sendetid. Søknader skjer på digitalt skjema.»

Forslag til § 7-4 andre ledd i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Videre foreslår Kulturdepartementet endringer i andre ledd som beskriver forlengelsesperioden. Vi ønsker mulighet til å sende på FM ut 2031 (like lenge som DAB-radioene har konsesjon) og ser ingen grunn til å hindre nye aktører i perioden. Så lenge FM er vedtatt nedlagt er det begrenset hvor attraktivt det er å etablere ny virksomhet og vi tviler på at Medietilsynet vil få mange slike søknader. Vi foreslår derfor at andre ledd formuleres slik:

«Konsesjon for analog radio kan gis til 31.12.2031. Dersom det er flere søkere skal konsesjon prioriteres til aktører som bidrar til økt mediemangfold.»

Forslag til § 7-4 tredje ledd i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Vår mening er at det ikke bør vurderes hva som finnes på DAB i området ved tildeling av konsesjon på FM og at Kulturdepartementets forslag strykes. I stedet kan Kulturdepartementets forslag om nytt fjerde ledd stå her:

«Medietilsynet fastsetter som del av vedtak om konsesjonstildeling, fordelingen på sendernett.»

Forslag til § 7-4 fjerde ledd i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Vi er enige i Kulturdepartementets forslag til nytt femte ledd, som hos oss blir nytt fjerde ledd:

«Det kan i særlige tilfeller gis korttidskonsesjoner for lokalradiosendinger til dekning av lokale arrangementer i avgrensede områder. Korttidskonsesjonens lengde fastsettes på bakgrunn av arrangementets lengde.»

Forslag til § 7-4 femte ledd i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Kulturdepartementet vil i sitt forslag (sjette ledd) at Medietilsynet skal fastsette konsesjonsområder. FM-radio sliter i dag med å dekke sine naturlige områder da kommunekartet er dramatisk endret siden sist konsesjonstildeling ble gjort. Vi foreslår derfor at dette leddet får teksten:

«Konsesjonsområdene skal følge kommunegrensene. Eksisterende konsesjonærer kan søke om justeringer i senderstyrke og dekningsområde for å tilpasse dette til nye kommunegrenser etablert etter opprinnelig konsesjonstildeling.»

Forslag til § 7-9 første ledd i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Vi er enig i Kulturdepartementets forslag:

«Konsesjonærene avgjør fordelingen av ledig sendetid på sendernettet.»

Forslag til § 7-11 første ledd i Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

Vi er enig i Kulturdepartementets forslag:

«Konsesjonærene til analog og digital lokalradio etter § 7-2 og digitalt lokalfjernsyn etter § 7-3 skal innen 1. april hvert år på digitalt skjema gi Medietilsynet melding om virksomheten det foregående år.»

Andre forskrifter

Kulturdepartementet foreslår å oppheve utdaterte forskrifter om delegering av myndighet.

Vi er enig i disse forslagene (oppheving av «Forskrift av 4. juni 2007 nr. 581 om delegering av myndighet til Medietilsynet etter lov om kringkasting § 2-1 annet ledd», «Forskrift av 11. februar 1999 nr. 207 om delegering av myndighet etter lov om kringkasting» og «Forskrift av 25. juli 2000 nr. 788 om delegering av myndighet til Statens medieforvaltning etter kringkastingsloven»).

Oslo, 15. juni 2021

Alf Haakon Pietruszka Lund
Daglig leder, Senderdrift Brannfjell